

Historia de España. 2º Bacharelato.

1. CONCRECIÓN CURICULAR

Lenda obxectivos:

- a) Exercer a cidadanía democrática
- b) Consolidar unha madureza persoal e social.
- c) Fomentar a igualdade efectiva de dereitos e oportunidades.
- e) Dominar a lingua galega e a lingua castelá.
- f) Expresarse en linguas estranxeiras.
- g) Utilizar as tecnoloxías da información e da comunicación.
- h) Coñecer e valorar criticamente as realidades do mundo contemporáneo, Participar no desenvolvemento do seu contorno social.
- i) Acceder aos coñecementos científicos e tecnolóxicos fundamentais
- l) Comprender procedementos fundamentais da investigación e dos métodos científicos.
- m) Afianzar o espírito emprendedor
- n) Desenvolver a sensibilidade artística e literaria
- ñ) Utilizar a educación física e o deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social, e impulsar condutas e hábitos saudables.
- o) Afianzar actitudes de respecto e prevención no ámbito da seguridade viaria.
- p) Valorar, respectar e afianzar o patrimonio material e inmaterial de Galicia

Lenda competencias:

matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCCT)
aprender a aprender (CAA)
social e cívica (CSC),
tratamento da información e competencia dixital (CD)
comunicación lingüística (CCL)
sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE).
conciencia e expresións culturais (CCEC)

1.1- Secuencias de obxectivos, contidos e criterios de avaliación

En tres/catro sesións intentaremos facer unha visión moi somera da evolución da historia de España dende o seus inicios ata finais do século XVIII (bloques do 1 ao 4) para pasar a estudar en profundidade os aspectos que previsiblemente serán obxecto de exame por parte da CIUG.

Historia de España. 2º de bacharelato		
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación
Bloque 0: Como se escribe a Historia. Criterios comúns		
D,e,g,h,i,l,m	B0.1. Método histórico. Fontes e perspectivas.	B0.1. Localizar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas) en bibliotecas, internet, etc., e extraer información salientable sobre o tratado, valorando criticamente a súa fiabilidade.
D,e,h,i,l,	B0.2. Análise e comentario de fontes.	B0.2. Elaborar mapas e liñas de tempo, localizando as fontes adecuadas, utilizando os datos proporcionados ou servíndose dos coñecementos xa adquiridos.
H,i,l	B0.3. Utilidade das fontes.	B0.3. Comentar e interpretar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas), relacionando a súa información cos coñecementos previos.
D,e,h,i,l,	B0.4. Mapas e liñas do tempo.	B0.4. Recoñecer a utilidade das fontes para o/a historiador/a, á parte da súa fiabilidade.
Bloque 1. A Península Ibérica desde os primeiros humanos ata a desaparición da monarquía Visigoda (711)		
D,e,h,i,l,n,p	B1.1. Da prehistoria á monarquía visigoda: prehistoria (evolución do Paleolítico ao Neolítico; pintura cantábrica e levantina; importancia da metalurxia); configuración das áreas celta e ibérica (Tartessos, indoeuropeos e colonizadores orientais; cultura castrexa); Hispania romana (conquista e romanización da Península; legado cultural romano; exemplo galego); monarquía visigoda (ruralización da economía; poder da Igrexa e a nobreza).	B1.1. Explicar as características dos principais feitos e procesos históricos da Península Ibérica desde a prehistoria ata a desaparición da monarquía visigoda, e identificar as súas causas e consecuencias.
Bloque 2. A Idade Media: tres culturas e un mapa político en constante cambio (711-1474)		
D,e,h,i,l,n	B2.1. Al-Andalus: conquista musulmá da Península; evolución política de Al-Andalus; revitalización económica e urbana; estrutura social; relixión, cultura e arte.	B2.1. Explicar a evolución dos territorios musulmáns na Península, describindo as súas etapas políticas e os cambios económicos, sociais e culturais que introduciron.
D,e,h,i,p	B2.2. Os reinos cristiáns do século XIII ao XV: evolución política; nacemento das Cortes. Os reinos cristiáns na baixa Idade Media (séculos XIV e XV): diferente evolución e organización política das coroas de Castela, Aragón e Navarra. Proceso de reconquista e	B2.2. Explicar a evolución e configuración política dos reinos cristiáns, en relación co proceso de reconquista e o concepto patrimonial da monarquía.

	repopoación.	
d e h i p	B2.3. Os reinos cristiáns na Idade Media: réxime señorial e sociedade estamental. Tensións sociais.	B2.3. Diferenciar as tres grandes fases da evolución económica dos reinos cristiáns durante toda a Idade Media (estancamento, expansión e crise), e sinalar os seus factores e as súas características.
D,e,h,i,p	B2.4. Os reinos cristiáns na Idade Media: do estancamento á expansión económica. Crises agraria e demográfica	B2.4. Analizar a estrutura social dos reinos cristiáns e describir o réxime señorial e as características da sociedade estamental.
D,e,g,h,m,n,p	B2.5. O Camiño de Santiago. Unha cultura plural: cristiáns, musulmáns e xudeus. Manifestacións artísticas.	B2.5. Describir as relacións culturais de cristiáns, musulmáns e xudeus, e especificar as súas colaboracións e as influencias mutuas.
Bloque 3. A formación da monarquía hispánica e a súa expansión mundial (1474-1700)		
D,e,h,i,p	B3.1. Os Reis Católicos: unión dinástica de Castela e Aragón; reorganización do Estado; política relixiosa; conquista de Granada; descuberta de América; incorporación de Navarra; relacións con Portugal.	B3.1. Analizar o reinado dos Reis Católicos como unha etapa de transición entre a Idade Media e a Idade Moderna, e identificar as reminiscencias medievais e os feitos salientables que abren o camiño á modernidade.
D,e,h,i	B3.2. Auxe do Imperio no século XVI: dominios de Carlos I e de Filipe II; modelo político dos Austrias; conflitos internos; conflitos relixiosos no seo do Imperio; conflitos exteriores; exploración e colonización de América e do Pacífico; política económica respecto a América; a revolución dos prezos e o custo do Imperio.	B3.2. Explicar a evolución e a expansión da monarquía hispánica durante o século XVI, diferenciando os reinados de Carlos I e Filipe II.
D,e,h,i	B3.3. Crise e decadencia do Imperio no século XVII: os validos; expulsión dos mouriscos; proxectos de reforma de Olivares; guerra dos Trinta Anos e perda da hexemonía en Europa en favor de Francia; rebelións de Cataluña e Portugal en 1640; Carlos II e o problema sucesorio; crise demográfica e económica.	B3.3. Explicar as causas e as consecuencias da decadencia da monarquía hispánica no século XVII, relacionando os problemas internos, a política exterior e a crise económica e demográfica.
D,e,g,h,i,m,n,p	B3.4. Século de Ouro español: do Humanismo á Contrarreforma; Renacemento e Barroco na literatura e na arte.	B3.4. Recoñecer as grandes achegas culturais e artísticas do Século de Ouro español, extraendo información de interese en fontes primarias e secundarias (en bibliotecas, internet, etc.).

Bloque 4. España na órbita francesa: o reformismo dos primeiros Borbóns (1700-1788)		
	B4.1. Cambio dinástico e Guerra de Sucesión: unha contenda civil e europea; a Paz de Utrecht e o novo equilibrio europeo; os pactos de familia con Francia.	B4.1. Analizar a Guerra de Sucesión española como contenda civil e europea, e explicar as súas consecuencias para a política exterior española e a nova orde internacional.
D,e,h,i,p	B4.2. Reformas institucionais: novo modelo de Estado; Administración en América; Facenda Real; relacións Igrexa-Estado.	B4.2. Describir as características do novo modelo de Estado, especificando o alcance das reformas promovidas polos primeiros monarcas da dinastía borbónica.
D,e,h,i,l,n,m,p	B4.3. Economía e política económica: recuperación demográfica; problemas da agricultura, a industria e o comercio; liberalización do comercio con América.	B4.3. Comentar a situación inicial dos sectores económicos, detallando os cambios introducidos e os obxectivos da nova política económica.
D,e,h,i,l,n,m,p	B4.4. Engalaxe económica de Cataluña. Estancamento económico de Galicia.	B4.4. Explicar a engalaxe económica de Cataluña, en comparación coa evolución económica do resto de España.
D,e,h,i,p	B4.5. A Ilustración en España e Galicia: proxectistas, anovadores e ilustrados; despotismo ilustrado; novo concepto de educación; Sociedades Económicas de Amigos do País; prensa periódica.	B4.5. Expor os conceptos fundamentais do pensamento ilustrado, identificando as súas vías de difusión.
Bloque 5. A crise do Antigo Réxime (1788-1833): Liberalismo fronte a Absolutismo		
D,e,h,i,p	5.1. Impacto da Revolución Francesa: relacións entre España e Francia; Guerra da Independencia.	5.1. Analizar as relacións entre España e Francia desde a Revolución Francesa ata a Guerra da Independencia, e especificar en cada fase os principais acontecementos e as súas repercusións para España.
A,d,e,h,i,p	5.2. Primeiro intento de revolución liberal, Cortes de Cádiz e Constitución de 1812.	5.2. Comentar o labor lexislador das Cortes de Cádiz, en relación co ideario do liberalismo.
D,e,h,i,p,	5.3. Reinado de Fernando VII: restauración do absolutismo; trienio liberal; reacción absolutista.	5.3. Describir as fases do reinado de Fernando VII, e explicar os principais feitos de cada unha.
D,e,h,i,	5.4. Emancipación da América española: protagonismo crioulo; fases do proceso; repercusións para España.	5.4. Explicar o proceso de independencia das colonias americanas, diferenciando as súas causas e as súas fases, así como as repercusións económicas para España.

D,e,g,h,i,l,m,n	5.5. A obra de Goya como testemuño da época.	B5.5. Relacionar as pinturas e os gravados de Goya cos acontecementos deste período, e identificar nelas o reflexo da situación e os feitos contemporáneos.
Bloque 6. A conflitiva construción do Estado liberal (1833-1874)		
D,e,h,i,p	6.1. O carlismo como derradeiro bastión absolutista: ideario e apoios sociais; as dúas primeiras guerras carlistas.	6.1. Describir o fenómeno do carlismo como resistencia absolutista fronte á revolución liberal, analizando os seus compoñentes ideolóxicos, as súas bases sociais, a súa evolución no tempo e as súas consecuencias.
D,e,h,i,p	6.2. Triunfo e consolidación do liberalismo no reinado de Isabel II: primeiros partidos políticos; protagonismo político dos militares; lexislación económica de signo liberal; nova sociedade de clases.	6.2. Analizar a transición definitiva do Antigo Réxime ao réxime liberal burgués durante o reinado de Isabel II, explicar o protagonismo dos militares e especificando os cambios políticos, económicos e sociais.
D,e,h,i	6.3. Proceso constitucional.	6.3. Explicar o proceso constitucional durante o reinado de Isabel II, en relación coas correntes ideolóxicas dentro do liberalismo e a súa loita polo poder.
D,e,h,i,p	6.4. Sexenio Democrático: revolución de 1868 e caída da monarquía isabelina; procura de alternativas políticas e monarquía de Amadeo I; primeira República; guerra de Cuba, terceira guerra carlista e insurrección cantonal.	6.4. Explicar o Sexenio Democrático como período de procura de alternativas democráticas á monarquía isabelina, especificando os grandes conflitos internos e externos que desestabilizaron o país.
C,d,e,h,i,p	6.5. Inicios do movemento obreiro español: condicións de vida da poboación obreira e labrega; a Asociación Internacional de Traballadores e o xurdimento das correntes anarquista e socialista.	6.5. Describir as condicións de vida das clases traballadoras e os inicios do movemento obreiro en España, en relación co desenvolvemento do movemento obreiro internacional.
Bloque 7. A Restauración Borbónica: implantación e afianzamento dun novo sistema político (1874-1902)		
D,e,h,i,p	7.1. Teoría e realidade do sistema canovista: inspiración no modelo inglés; a Constitución de 1876 e o bipartidismo; quenda de partidos, caciquismo e fraude electoral.	7.1. Explicar o sistema político da Restauración, distinguindo a súa teoría e o seu funcionamento real.
D,e,h,i,p	7.2. Oposición ao sistema: catalanismo, nacionalismo vasco, rexionalismo galego.	7.2. Analizar os movementos políticos e sociais excluídos do sistema, especificando a súa evolución durante o período estudado.

D,e,h,i	7.3. Éxitos políticos: estabilidade e consolidación do poder civil; liquidación do problema carlista; solución temporal do problema de Cuba.	7.3. Describir os principais logros do reinado de Afonso XII e a rexencia de María Cristina, inferindo as súas repercusións na consolidación do novo sistema político.
D,e,h,i	7.4. Perda das derradeiras colonias e crise de 1898: guerra de Cuba e con Estados Unidos; Tratado de París; rexeneracionismo.	7.4. Explicar o desastre colonial e a crise do 98, identificando as súas causas e as súas consecuencias.
Bloque 8. Continuidade e transformacións económicas e sociais no século XIX: un desenvolvemento insuficiente		
D,e,h,i,l,p	8.1. Lento crecemento da poboación: mantemento dun réxime demográfico antigo; excepción de Cataluña.	8.1. Explicar a evolución demográfica de España ao longo do século XIX, comparando o crecemento da poboación española no seu conxunto co de Cataluña e o dos países máis avanzados de Europa.
D,e,h,i,l,p	8.2. Economía española no XIX: agricultura protexida e estancada (efectos das desamortizacións; baixos rendementos); deficiente industrialización (industria téxtil catalá, siderurxia e a minaría); dificultades dos transportes (condicionamentos xeográficos; rede de ferrocarrís); comercio (proteccionismo fronte a librecambismo); finanzas (a peseta como unidade monetaria; desenvolvemento da banca moderna; problemas da Facenda; investimentos estranxeiros. O caso galego.	8.2. Analizar os sectores económicos e especificar a situación herdada, as transformacións de signo liberal e as consecuencias que se derivan delas.
D,e,h,i,l,p	8.3. O movemento obreiro: orixes e evolución no século XIX.	8.3. Analizar os movementos políticos e sociais excluídos do sistema, especificando a súa evolución durante o século XIX
Bloque 9. A crise do sistema da Restauración e a caída da monarquía (1902-1931)		
D,e,h,i,p	9.1. Intentos de modernización do sistema: revisionismo político dos primeiros gobernos de Afonso XIII; oposición de republicanos e nacionalistas cataláns, vascos, galegos e andaluces.	9.1. Relacionar o rexeneracionismo xurdido da crise do 98 co revisionismo político dos primeiros gobernos, e especificar as súas actuacións máis importantes.
D,e,h,i	9.2. Quebra do sistema: impacto dos acontecementos exteriores (intervención en Marrocos; I Guerra Mundial; Revolución Rusa); crecente axitación social (Semana Tráxica	9.2. Analizar as causas da quebra do sistema político da Restauración e identificar os factores internos e os externos.

	de Barcelona; crise xeral de 1917; "trienio bolchevique" en Andalucía).	
D,e,h,i	9.3. Ditadura de Primo de Rivera: directorio militar e directorio civil; remate da guerra de Marrocos; caída da ditadura; afundimento da monarquía.	9.3. Explicar a ditadura de Primo de Rivera como solución autoritaria á crise do sistema, e describir as súas características, etapas e actuacións.
D,e,h,i,p	9.4. Crecemento económico e cambios demográficos no primeiro terzo do século: efectos da Guerra Mundial na economía española; intervencionismo estatal da ditadura; transición ao réxime demográfico moderno; movementos migratorios; transvasamento de poboación da agricultura á industria.	9.4. Explicar a evolución económica e demográfica no primeiro terzo do século XX, en relación coa situación herdada do século XIX.
Bloque 10. A II República. A Guerra Civil nun contexto de crise internacional (1931-1939)		
D,e,h,i	10.1. A II República como solución democrática ao afundimento do sistema da Restauración.	10.1. Explicar a II República como solución democrática ao afundimento do sistema político da Restauración, enmarcándoa no contexto internacional de crise económica e conflitividade social.
A,b,d,e,h,i,p	10.2. Evolución política durante a II República: bienio reformista (Constitución de 1931; política de reformas; Estatuto de Cataluña; forzas de oposición á República); bienio radical-cedista (política restauradora e radicalización popular; revolución de Asturias); Fronte Popular (primeiras actuacións do Goberno; preparación do golpe militar).	10.2. Diferenciar as etapas da República ata o comezo da Guerra Civil, especificando os feitos e as actuacións principais en cada unha.
B,d,e,h,i,p	10.3. Guerra Civil: sublevación e desenvolvemento da guerra; dimensión internacional do conflito; evolución das dúas zonas; consecuencias da guerra.	10.3. Analizar a Guerra Civil, identificando as súas causas e as consecuencias, a intervención internacional e o curso dos acontecementos nas dúas zonas.
Bloque 11. A ditadura franquista (1939-1975)		
B,c,d,e,h,i,p	11.1. Características e evolución do franquismo: posguerra (grupos ideolóxicos e apoios sociais do franquismo; oscilantes relacións co exterior; configuración política do novo	11.1. Analizar as características do franquismo e a súa evolución no tempo e especificar as transformacións políticas, económicas

	Estado; represión política; autarquía económica); anos do "desenvolvemento" (plans de desenvolvemento e o crecemento económico; transformacións sociais; reafirmación política do réxime; política exterior; crecente oposición ao franquismo); fin do franquismo (inestabilidade política; dificultades exteriores; efectos da crise económica internacional de 1973).	e sociais que se produciron, en relación coa cambiante situación internacional.
B,d,e,g,h,i,m,p	11.2. Cultura española durante o franquismo: cultura oficial; cultura do exilio; cultura interior á marxe do sistema.	11.2. Describir a diversidade cultural do período, distinguindo as súas manifestacións.
Bloque 12. Normalización democrática de España e integración en Europa (desde 1975)		
A,b,d,e,h,i,p	12.1. Transición á democracia: crise económica mundial; alternativas políticas ao franquismo, continuísmo, reforma ou ruptura; o papel do Rei; a lei para a reforma política; primeiras eleccións democráticas.	12.1. Describir as dificultades da transición á democracia desde o franquismo nun contexto de crise económica, e explicar as medidas que permitiron a celebración das primeiras eleccións democráticas.
A,b,c,d,e,h,i,p	12.2. Período constituínte: Pactos da Moncloa; preautonomías de Cataluña e o País Vasco; Constitución de 1978 e Estado das autonomías. O caso de Galicia.	12.2. Caracterizar o novo modelo de Estado democrático establecido na Constitución de 1978, especificando as actuacións previas encamiñadas a alcanzar o máis amplo acordo social e político.
A,b,c,d,e,h,i,l	12.3. Gobiernos constitucionais: problema do terrorismo; golpe de Estado frustrado de 1981; ingreso na OTAN; plena integración en Europa.	12.3. Analizar a evolución económica, social e política de España desde o primeiro Goberno constitucional de 1979 ata a aguda crise económica iniciada en 2008, sinalando as ameazas máis salientables ás que se enfrenta e os efectos da plena integración en Europa.

1.2-Secuencias: estándares, instrumentos de avaliación, competencias clave por unidade didáctica.

Historia de España. 2º de bacharelato			
Estándares de aprendizaxe	Instrumentos de avaliación	Periodización	Competencias clave
Bloque 0: Como se escribe a Historia. Criterios comúns			
HEB0.1.1. Procura información de interese (en libros e internet) sobre a importancia cultural e artística dun personaxe historicamente salientable, un feito ou un proceso histórico, e elabora unha breve exposición.	-Traballos de investigación sobre un acontecemento, un proceso unha institución o un personaxe.	Varios a o longo do curso, especificados mais a diante.	CCL CD CAA CSC CSIEE CCEC CCL CMCCT CAA CSC
HEB0.2.1. Representa unha liña do tempo situando nunha ringleira os principais acontecementos relativos a determinados feitos ou procesos históricos.	-Elaboración de eixos cronolóxicos e táboas comparativas.		
HEB0.3.1. Facer comentarios de texto específicos e composicións con diferentes documentos.	-Elaboración de composicións históricas con diferente tipo de documentos. Comezando cun par de documentos e guiadas ata chegar a complexas composicións de varios documentos dun tema transversal.		
HEB0.4.1. Distingue o carácter das fontes históricas non só como información, senón tamén como proba para responder ás preguntas que se formulan os/as historiadores/as.	-E exercicios de argumentación partindo dun documento (texto, mapa, gráfica, etc)		
Bloque 1. A Península Ibérica desde os primeiros humanos ata a desaparición da monarquía Visigoda (711)			
HEB1.1.1. Explica as diferenzas entre a economía e a organización social do Paleolítico e do Neolítico, e as causas do cambio.	-Elaboración dun eixo cronolóxico que recolla os grandes períodos da historia de España ata 1700. -Realizar un breve traballo de investigación a escoller entre tres temas que nos permitan buscar a raíces da cuestión na historia de España: cupo Vasco, Sahara Español, refuxiados hoxe e no 1939 e independentismo catalán. -Facer un esquema da historia de España do século XVIII facendo fincapé e aclarando os conceptos: Antigo Réxime, Guerra de Sucesión, Decretos de Nova Planta,	4 sesións	CAA CSCCEC
HEB1.1.2. Identifica as diferenzas entre unha imaxe de pintura cantábrica e outra de pintura levantina.			
HEB1.1.3. Describe os avances no coñecemento das técnicas metalúrxicas e explica as súas repercusións.			
HEB1.1.4. Resume as características principais do reino de Tartesos e cita as fontes históricas para o seu coñecemento.			
HEB1.1.5. Explica o diferente nivel de desenvolvemento das áreas celta e			

ibérica en vésperas da conquista romana en relación coa influencia recibida dos indoeuropeos, o reino de Tartesos e os colonizadores fenicios e gregos.	Lei Sállica, Despotismo Ilustrado, Reformismo Borbónico.		
HEB1.1.6. Debuxa un mapa esquemático da Península Ibérica e delimita nel as áreas ibérica e celta.			
HEB1.1.7. Define o concepto de romanización e describe os medios empregados para levala a cabo.			
HEB1.1.8. Compara o ritmo e grao de romanización dos territorios peninsulares.			
HEB1.1.9. Resume as características da monarquía visigoda e explica por que alcanzou tanto poder a igrexa e a nobreza.			
HEB1.1.10. Procura información de interese (en libros e internet) sobre o mantemento cultural e artístico do legado romano na España actual, e elabora unha breve exposición.			
HEB1.1.11. Representa unha liña do tempo desde 250 a.C. ata 711 d.C., e sitúa nela os principais acontecementos históricos.			
HEB1.1.12. Partindo de fontes historiográficas, responde a cuestións ou situacións.			
Bloque 2. A Idade Media: tres culturas e un mapa político en constante cambio (711-1474)			
HEB2.1.1. Explica as causas da invasión musulmá e da súa rápida ocupación da Península.			
HEB2.1.2. Representa unha liña do tempo desde 711 ata 1474 e sitúa nunha ringleira os principais acontecementos relativos a Al-Andalus e noutra os relativos aos reinos cristiáns.			
HEB2.1.3. Describe a evolución política de Al-Andalus.			
HEB2.1.4. Resume os cambios económicos, sociais e culturais introducidos polos musulmáns en Al-Andalus.			
HEB2.2.1. Describe as grandes etapas e as causas xerais que conducen ao mapa político da Península Ibérica ao remate da Idade Media.			
HEB2.2.2. Explica a orixe das Cortes nos reinos cristiáns e as súas principais funcións.			
HEB2.2.3. Compara a organización política da coroa de Castela, a de Aragón e			

o reino de Navarra ao remate da Idade Media.			
HEB2.2.4. Comenta o ámbito territorial e as características de cada sistema de repoboación, así como as súas causas e as súas consecuencias.			
HEB2.3.1. Describe as grandes fases da evolución económica dos territorios cristiáns durante a Idade Media.			
HEB2.4.1. Explica a orixe e as características do réxime señorial e a sociedade estamental no ámbito cristián.			
HEB2.5.1. Describe o labor dos centros de tradución.			
HEB2.5.2. Procura información de interese (en libros e internet) sobre a importancia cultural e artística do Camiño de Santiago, e elabora unha breve exposición.			
Bloque 3. A formación da monarquía hispánica e a súa expansión mundial (1474-1700)			
HEB3.1.1. Define o concepto de unión dinástica aplicado a Castela e Aragón en tempos dos Reis Católicos e describe as características do novo Estado.			
HEB3.1.2. Explica as causas e as consecuencias dos feitos máis relevantes de 1492.			
HEB3.1.3. Analiza as relacións dos Reis Católicos con Portugal e os obxectivos que perseguían.			
HEB3.2.1. Compara os imperios territoriais de Carlos I e de Filipe II, e explica os problemas que provocaron.			
HEB3.2.2. Explica a expansión colonial en América e no Pacífico durante o século XVI.			
HEB3.2.3. Analiza a política respecto a América no século XVI e as súas consecuencias para España, Europa e a poboación americana.			
HEB3.3.1. Describe a práctica do valemto e os seus efectos na crise da monarquía.			
HEB3.3.2. Explica os principais proxectos de reforma do Conde Duque de Olivares.			

HEB3.3.3. Analiza as causas da guerra dos Trinta Anos e as súas consecuencias para a monarquía hispánica e para Europa.			
HEB3.3.4. Compara e comenta as rebelións de Cataluña e Portugal de 1640.			
HEB3.3.5. Explica os principais factores da crise demográfica e económica do século XVII, e as súas consecuencias.			
HEB3.3.6. Representa unha liña do tempo desde 1474 ata 1700, e sitúa nela os principais acontecementos históricos.			
HEB3.4.1. Procura información de interese (en libros e internet) e elabora unha breve exposición sobre os seguintes pintores do Século de Ouro español: El Greco, Ribera, Zurbarán, Velázquez e Murillo.			
Bloque 4. España na órbita francesa: o reformismo dos primeiros Borbóns (1700-1788)			
HEB4.1.1. Explica as causas da Guerra de Sucesión Española e a composición dos bandos en conflito.			
HEB4.1.2. Representa unha liña do tempo desde 1700 ata 1788, e sitúa nela os principais acontecementos históricos.			
HEB4.1.3. Detalla as características da nova orde europea xurdida da Paz de Utrecht e o papel de España nela.			
HEB4.2.1. Define os decretos de nova planta e explica a súa importancia na configuración do novo Estado borbónico.			
HEB4.2.2. Elaboro un esquema comparativo do modelo político dos Austrias e dos Borbóns.			
HEB4.2.3. Explica as medidas que adoptaron ou proxectaron os primeiros Borbóns para sanear a Facenda Real.			
HEB4.2.4. Describe as relacións Igrexa-Estado e as causas da expulsión dos xesuítas.			
HEB4.3.1. Compara a evolución demográfica do século XVIII coa da centuria anterior.			
HEB4.3.2. Desenvolve os principais problemas da agricultura e as medidas impulsadas por Carlos III neste sector.			
HEB4.3.3. Explica a política industrial da monarquía e as medidas adoptadas respecto ao comercio con América.			

HEB4.4.1. Especifica as causas da engalaxe económica de Cataluña no século XVIII.			
HEB4.5.1. Comenta as ideas fundamentais da Ilustración e define o concepto de despotismo ilustrado.			
HEB4.5.2. Razona a importancia das Sociedades Económicas de Amigos do País e da prensa periódica na difusión dos valores da Ilustración.			
Bloque 5. A crise do Antigo Réxime (1788-1833): Liberalismo fronte a Absolutismo			
5.1.1. Resume os cambios que experimentan as relacións entre España e Francia desde a Revolución Francesa ata o comezo da Guerra de Independencia.	Visualización dun programa televisivo sobre As Cortes de Cádiz e a Constitución de 1812 https://www.youtube.com/watch?v=YZkaW2XlcIE e facer unha posta en común	2 sesións	CCL CSC CAA
5.1.2. Describe a Guerra da Independencia: as súas causas, a composición dos bandos en conflito e o desenvolvemento dos acontecementos.			
5.2.1. Compara as Cortes de Cádiz coas estamentais do Antigo Réxime.			
5.2.2. Comenta as características esenciais da Constitución de 1812.	-Elaboramos unha gran táboa a modo de sábana na que se recollen as características máis importantes da constitución: soberanía, reparto de poderes, monarquía, cortes, sufraxio, liberdades e dereitos, cuestión relixiosa, concellos e outros aspectos importantes.	1 sesión	CCL CSC CAA
5.3.1. Detalla as fases do conflito entre liberais e absolutistas durante o reinado de Fernando VII.	-Facer un eixo cronolóxico.	1 sesión	CCL CSC
5.3.2. Define o carlismo e resume a súa orixe e os apoios con que contaba inicialmente.	-Elaborar un informe sobre o carlismo: orixe, apoios, guerras carlistas ...	1 sesión	CCL CSC
5.3.3. Representa unha liña do tempo desde 1788 ata 1833 e sitúa nela os principais acontecementos históricos.	-Ampliar o eixo cronolóxico inicial.	½ sesión	CMCCT CAA CSC
5.4.1. Explica as causas e o desenvolvemento do proceso de independencia das colonias americanas.	-Análise dun mapa da Independencia das Colonias Españolas en América. Coa axuda do libro de texto completamos unha lista de consecuencias.	1 sesión	CCL CSC
5.4.2. Especifica as repercusións económicas para España da independencia das colonias americanas.			CCL CSC
5.5.1. Procura información de interese (en libros e internet) sobre Goya e elabora unha breve exposición sobre a súa visión da guerra.	-Traballo e exposición (so algún alumnado) sobre Goya e o seu tempo	1 sesión	CCL CD

			CSC CCEC
*Sumámoslle arredor de tres sesións de explicacións da profesora.			
Bloque 6. A conflitiva construción do Estado liberal (1833-1874)			
6.1.1. Identifica o ámbito xeográfico do carlismo e explica o seu ideario e os seus apoios sociais.	-Completamos o traballo sobre o carlismo do tema anterior e introducimos mapas.	1 sesión	CCL CSC CMCCT CAA
6.1.2. Especifica as causas e consecuencias das dúas primeiras guerras carlistas.			
6.1.3. Representa unha liña do tempo desde 1833 ata 1874 e sitúa nela os principais acontecementos históricos.			
6.2.1. Describe as características dos partidos políticos que xurdiron durante o reinado de Isabel II.	-Composición sobre o período Isabelino	2 sesións	CCL CSC
6.2.2. Resume as etapas da evolución política do reinado de Isabel II desde a súa minoría de idade, e explica o papel dos militares.	-Eixo cronolóxico.	½ sesións	CCL CSC
6.2.3. Explica as medidas de liberalización do mercado da terra levadas a cabo durante o reinado de Isabel II.	-Remítímonos a composición do punto 6.2.1.		CCL CAA CSC
6.2.4. Compara as desamortizacións de Mendizábal e Madoz, e especifica os obxectivos dunha e outra.	-Facemos unha composición de documentos sobre as Desamortizacións	2 sesións	CCL CAA CSC
6.2.5. Especifica as características da nova sociedade de clases e compáraa coa sociedade estamental do Antigo Réxime.	-Visualización dun fragmento cinematográfico onde se aprecien eses matices e facemos posta e común. Intervencións recollidas no caderno da profesora.	1 sesión	CCL CSC CCEC
6.3.1. Compara o Estatuto Real de 1834 e as Constitucións de 1837 e 1845.	-Ampliamos a táboa de Constitucións.	1 sesión	CCL CAA CSC
6.4.1. Explica as etapas políticas do Sexenio Democrático.	-Recoller un glosario de conceptos: democracia, república (federal e unitaria), cantonalismo. -Análise dunha viñeta da prensa gráfica sobre este período. Identificar personaxes e os conflitos que	2 sesións	CCL CAA CSC CD
6.4.2. Identifica os grandes conflitos do sexenio e explica as súas consecuencias políticas.			

	denuncia a viñeta no marco cronolóxico do Sexenio.		CCEC
6.4.3. Describe as características esenciais da Constitución democrática de 1869.	-Ampliamos a táboa de Constitucións	1 sesión	CCL CSC
6.5.1. Relaciona a evolución do movemento obreiro español durante o Sexenio Democrático coa do movemento obreiro internacional.	-Visualización dun fragmento cinematográfico e posta en común. Intervencións recollidas no caderno da profesora.	1 sesións	CCL CAA CSC
*Sumámoslle arredor de tres sesións de explicacións da profesora.			
Bloque 7. A Restauración Borbónica: implantación e afianzamento dun novo sistema político (1874-1902)			
7.1.1. Especifica as características esenciais da Constitución de 1876.	-Ampliamos a táboa-sábana de Constitucións	1 sesión	CCL CSC
7.1.2. Explica os elementos fundamentais do sistema político ideado por Cánovas.	- Visualización de fragmentos cinematográficos, viñetas e documentos e posterior posta en común sobre o tema. Intervencións recollidas no caderno da profesora.	1 sesión	CCL CSC CAA
7.1.3. Describe o funcionamento real do sistema político da Restauración.			
7.1.4. Representa unha liña do tempo desde 1874 ata 1902 e sitúa nela os principais acontecementos históricos.	-Eixo cronolóxico.	½ sesión	CMCCT CAA CSC
7.2.1. Resume a orixe e a evolución do catalanismo, o nacionalismo vasco e o rexionalismo galego.	- Iniciamos un traballo guiado pola profesora sobre nacionalismo.	2 sesións	CCL CSC CCEC
7.3.1. Compara o papel político dos militares no reinado de Afonso XII co das etapas precedentes do século XIX.	- Facemos unha breve composición transversal (dous documentos) sobre o tema do exército.	2 sesións	CCL CAA CSC
7.3.2. Describe a orixe, o desenvolvemento e as repercusións da terceira guerra carlista.	-Completamos e rematamos o traballo sobre carlismo.	1 sesión	CCL CSC
7.4.1. Explica a política española respecto ao problema de Cuba.	-Visualización de fragmentos dun documental sobre Xoaquín Costa e outro sobre a guerra de Cuba. A profesora recolle a s reflexións sobre o final do século XIX, o rexeneracionismo e a perda das últimas colonias. -Recollemos un pequeno informe sobre a guerra e as	2 sesións	CCL
7.4.2. Sinala os principais feitos do desastre colonial de 1898 e as consecuencias territoriais do Tratado de París.			CSC
7.4.3. Especifica as consecuencias para España da crise do 98 nos ámbitos económico, político e ideolóxico.			CCL CSC CCEC

	súas consecuencias.		
*Sumámoslle arredor de tres sesións de explicacións da profesora.			
Bloque 8. Continuidade e transformacións económicas e sociais no século XIX: un desenvolvemento insuficiente			
8.1.1. Identifica os factores do lento crecemento demográfico español no século XIX.	- Elaboración dun traballo individual sobre a economía e a sociedade do século XIX guiado pola profesora con bibliografía, webgrafía e enlaces a diferentes vídeos.	3 sesións	CAA CSC CD CSIEE
8.1.2. Compara a evolución demográfica de Cataluña coa do resto de España no século XIX.			
8.2.1. Explica os efectos económicos das desamortizacións de Mendizábal e Madoz.			
8.2.2. Especifica as causas dos baixos rendementos da agricultura española do século XIX.			
8.2.3. Describe a evolución da industria téxtil catalá, a siderurxia e a minaría ao longo do século XIX.			
8.2.4. Compara a revolución industrial española coa dos países máis avanzados de Europa.			
8.2.5. Relaciona as dificultades do transporte e o comercio interior cos condicionamentos xeográficos.			
8.2.6. Explica os obxectivos da rede ferroviaria e as consecuencias da lei xeral de ferrocarrís de 1855.			
8.2.7. Compara os apoios, os argumentos e as actuacións de proteccionistas e librecambistas ao longo do século XIX.			
8.2.8. Explica o proceso que conduciu á unidade monetaria e á banca moderna.			
8.2.9. Explica a reforma Mon-Santillán da Facenda pública e os seus efectos.			
8.2.10. Especifica como os investimentos en España de Francia e de Inglaterra afectaron o modelo de desenvolvemento económico español durante o século XIX.			
8.3.1. Analiza as correntes ideolóxicas do movemento obreiro e labrego español, así como a súa evolución durante o derradeiro cuarto do século XIX.			
*Sumámoslle arredor de tres sesións de explicacións da profesora.			
Bloque 9. A crise do sistema da Restauración e a caída da monarquía (1902-1931)			

9.1.1. Elabora un esquema cos factores internos e externos da quebra do sistema político da Restauración.	-Elaboración dun esquema eixo cronolóxico sobre a Crise da Restauración.	½ sesión	CCL CAA CSC
9.1.2. Define en que consistiu o revisionismo político inicial do reinado de Afonso XIII, e as principais medidas adoptadas.	-Composición sobre a Crise da Restauración	2 sesións	CCL CSC CMCCT CAA
9.1.3. Representa unha liña do tempo desde 1902 ata 1931, e sitúa nela os principais acontecementos históricos.			
9.2.1. Especifica a evolución das forzas políticas de oposición ao sistema: republicanos e nacionalistas.			
9.2.2. Explica as repercusións da I Guerra Mundial e da Revolución Rusa en España.			
9.2.3. Analiza as causas, os principais feitos e as consecuencias da intervención de España en Marrocos entre 1904 e 1927.			
9.2.4. Analiza a crise xeral de 1917: as súas causas, manifestacións e consecuencias.	-Xogo de <i>empatía</i> sobre a crise de 1917. Clase dividida en tres bloques: obreiros, deputados e exército. Debate sobre as actuacións e alianzas posibles. Conclusións.	2 sesións	CCL CSC CAA CSIEE
9.3.1. Especifica as causas do golpe de estado de Primo de Rivera e os apoios con que contou inicialmente.	- Visionado dun documental sobre as causas do golpe e <i>análise do texto</i> de xustificación do Golpe por parte de Primo de Rivera.	2 sesións	CCL CSC
9.3.2. Describe a evolución da ditadura de Primo de Rivera, desde o directorio militar ao directorio civil e o seu remate.	-Visionado dun documental sobre Desastre de Annual e Desembarco de Alucemas. <i>Posta en común</i> .	1 sesión	CCL CSC
9.4.1. Analiza os efectos da I Guerra Mundial sobre a economía española.	Análise de gráficas de poboamento e economía.	½ sesión	CCL CSC
9.4.2. Describe a política económica da ditadura de Primo de Rivera.			
9.4.3. Explica os factores da evolución demográfica de España no primeiro terzo do século XX.			
*Sumámoslle arredor de tres sesións de explicacións da profesora.			
Bloque 10. A II República. A Guerra Civil nun contexto de crise internacional (1931-1939)			
10.1.1. Explica as causas que levaron á proclamación da II República e relaciona as súas dificultades coa crise económica mundial dos anos 30.	-Visionado dun fragmento documental sobre as causas da proclamación da República. <i>Posta en común</i> .	1 sesión	CCL CAA

	Valoracións recollidas no caderno da profesora.		CSC
10.1.2. Diferenza as forzas de apoio e oposición á República nos seus comezos, e describe as súas razóns e as principais actuacións.	-Elaboración dun esquema.	1/2sesión	CCL CAA CSC
10.2.1. Especifica as características esenciais da Constitución de 1931.	-Táboa sobre a Constitución de 1931: soberanía, reparto de poderes, monarquía, cortes, sufraxio, liberdades e dereitos, cuestión relixiosa, concellos e outros aspectos importantes.	1 sesión	CCL CSC
10.2.2. Resume as reformas impulsadas durante o bienio reformista da República.	-Xogo de empatía: dividimos a clase en seis grupos que propoñen a necesidade de diferentes reformas argumentando. Decidimos as máis prioritarias: agraria, do estado, educativa, relixiosa, social e militar.	2 sesións	CCL CSC CAA CSIEE
10.2.3. Analiza o proxecto de reforma agraria: as súas razóns, o seu desenvolvemento e os seus efectos.			
10.2.4. Compara as actuacións do bienio radical-cedista coas do bienio anterior.	-Composición sobre o desenvolvemento da Segunda República.	2 sesións	CCL CSC CAA
10.2.5. Describe as causas, o desenvolvemento e as consecuencias da Revolución de Asturias de 1934.			
10.2.6. Explica as causas da formación da Fronte Popular e as actuacións tras o seu triunfo electoral, ata o comezo da guerra.			
10.3.1. Especifica os antecedentes da Guerra Civil.			
10.3.2. Relaciona a Guerra Civil española co contexto internacional.	-Elaboración dun traballo guiado pola profesora utilizando, mapas, documentos, enlaces a páxinas web e fragmentos de vídeos. -Elaboración dunha presentación para expoñer na aula sobre algúns temas propostos pola profesora: Idade de Prata da cultura Española, causas da guerra e grupos de apoio de cada bando, apoios internacionais, desenvolvemento da guerra, a política no bando republicano, a política no bando franquista e balance e consecuencias. (estudamos a idea de ofrecer unha elección entre traballo completo ou exposición)	4 sesións	CSC CMCCT CCL CD CAA CSIEE CCEC
10.3.3. Compara a evolución política e a situación económica dos dous bandos durante a guerra.			
10.3.4. Especifica os custos humanos e as consecuencias económicas e sociais da guerra.			
10.3.5. Sintetiza nun esquema as grandes fases da guerra, desde o punto de vista militar.			
10.3.6. Representa unha liña do tempo desde 1931 ata 1939, e sitúa nela os principais acontecementos históricos.			
*Sumámoslle arredor de dúas sesións de explicacións da profesora.			
Bloque 11. A ditadura franquista (1939-1975)			

11.1.1. Representa unha liña do tempo desde 1939 ata 1975, e sitúa nela os principais acontecementos históricos.	-Eixo cronolóxico.	1 sesións	CCL CAA CSC
11.1.2. Elabora un esquema cos grupos ideolóxicos e os apoios sociais do franquismo na súa etapa inicial.	-Mapa conceptual sobre grupos ideolóxicos e organización política (leis fundamentais)	1 sesión	CAA CSC CCL
11.1.3. Explica a organización política do Estado franquista.	.		
11.1.5. Diferenza etapas na evolución de España durante o franquismo, e resume os trazos esenciais de cada unha.	-Esquema sobre as etapas do franquismo en relación á política exterior.	1 sesión	CCL CSC CAA
11.1.6. Explica as relacións exteriores, a evolución política e a situación económica de España desde o remate da Guerra Civil ata 1959.			
11.1.7. Explica as relacións exteriores, a evolución política e as transformacións económicas e sociais de España desde 1959 ata 1973.			
11.1.8. Especifica as causas da crise final do franquismo desde 1973.			
11.1.9. Relaciona a evolución política do réxime cos cambios que se producen no contexto internacional.			
11.1.10. Explica a política económica do franquismo nas súas etapas e a evolución económica do país.	-Composición sobre as transformacións económicas e sociais.	2 sesións	CCL CSC
11.1.11. Describe as transformacións que experimenta a sociedade española durante os anos do franquismo, así como as súas causas.			
11.1.12. Especifica os grupos de oposición política ao réxime franquista e comenta a súa evolución no tempo.	-Composición sobre apoios e oposición ao franquismo. Tamén incluímos aspectos culturais.	2 sesións	CCL CSC CCL CD CSIEE CCEC
11.2.1. Procura información de interese (en libros e internet) e elabora unha breve exposición sobre a cultura do exilio durante o franquismo.			
*Sumámoslle arredor de dúas sesións de explicacións da profesora.			
Bloque 12. Normalización democrática de España e integración en Europa (desde 1975)			
12.1.1. Explica as alternativas políticas que se propuñan tras a morte de Franco, e quen defendía cada unha.	-Tras o visionado de diferentes fragmentos televisivos, documentais e películas para responder unha <i>serie de preguntas sobre</i> : correntes de pensamento trala morte	3 sesións	CCL CSC CAA
12.1.2. Describe o papel desempeñado polo Rei durante a transición.			

12.1.3. Describe as actuacións impulsadas polo presidente de Goberno Adolfo Suárez para a reforma política do réxime franquista: lei para a reforma política de 1976, lei de amnistía de 1977, etc.	de Franco, a posición do Rei, o nomeamento de Adolfo Suárez e a súa Reforma Política, etc -Composición sobre a transición.		
12.1.4. Explica as causas e os obxectivos dos Pactos da Moncloa.			
12.2.1. Explica o proceso de elaboración e aprobación da Constitución de 1978 e as súas características esenciais.	-Táboa sobre a Constitución de 1978: soberanía, reparto de poderes, monarquía, cortes, sufraxio, liberdades e dereitos, cuestión relixiosa, concellos e outros aspectos importantes. Afondamento dos	½ sesión	CCL CSC CAA
12.2.2. Describe como se estableceron as preautonomías de Cataluña e o País Vasco.			
12.3.1. Elabora un esquema coas etapas políticas desde 1979 ata a actualidade, segundo o partido no poder, e sinala os principais acontecementos de cada unha delas.	-Elaborar unha <i>liña de tempo-esquema</i> coas etapas máis importantes e acontecementos.	1 sesións	CCL CAA CSC CMCCT
HEB12.3.2. Representa unha liña do tempo desde 1975 ata os nosos días, e sitúa nela os principais acontecementos históricos.			
12.3.3. Comenta os feitos máis salientables do proceso de integración en Europa e as consecuencias para España desta integración.	-Situar dentro de dita <i>liña de tempo-esquema</i> diferentes noticias propostas pola profesora cun breve comentario.	1 sesións	CCL CAA CSC
12.3.4. Analiza a evolución económica e social de España desde a segunda crise do petróleo en 1979 ata o comezo da crise financeira mundial de 2008.			
12.3.5. Analiza o impacto da ameaza terrorista sobre a normalización democrática de España, describe a xénese e evolución das organizacións terroristas que actuaron desde a transición democrática ata os nosos días (ETA, GRAPO, etc.) e reflexiona sobre outros temas relacionados: a cidadanía ameazada, os movementos asociativos de vítimas, a mediación en conflitos, etc.			
*Sumámoslle arredor de dúas sesións de explicacións da profesora.			

3. CRITERIOS DE AVALAICION

4.1. CRITERIOS CUALIFICACION

Establecerase a partir de:

- As **actividades** de clase relacionadas coas unidades temáticas que se estuden en cada período: traballos de investigación, lecturas complementarias, postas en común, xogos de empatía, exposicións e especialmente **composicións**.
- A **participación** e a **actitude** teranse en conta para decidir a cualificación final.
- As **faltas de asistencia** a clase e os **retrasos inxustificad**os considéranse falta de interese.
- Os aspectos sinalados nos tres puntos anteriores suporán o **20% da cualificación**.
- En cada trimestre realizaranse como mínimo dúas **prob**as escritas que suporán o **80% da cualificación**.

Consideracións xerais:

- En cada exame poderán incluírse cuestións relativas á materia impartida ata ese momento.
- A final de curso os alumnos poderán **recuperar** as avaliacións suspensas mediante un **exame final** da materia correspondente as mesmas.
- Os modelos de exames terán como referencia os establecidos pola comisión de selectividade, pero **os profesores introducirán neles as modificacións que consideren oportunas**.
- A cualificación final de **xuño** obterase a través de unha media entre as cualificacións das distintas avaliacións, sempre e cando todas elas estean aprobadas (alcanzando un 5 como mínimo). A cualificación final do curso non se corresponderá necesariamente coa media aritmética das cualificacións parciais, senón que o profesor valorará a evolución do alumno o longo do curso.

✓ **Prob**as teórico prácticas **80%**

✓ **Traballo diario e actitude en clase: 20%**.

- Tanto nas probas teóricas como no traballo diario terá a maior consideración a **corrección ortográfica e sintáctica**, así como a utilización do **vocabulario** específico da materia.

Cando un alumno non se presente a unha proba, deberá xustificar **oficialmente (documento)** as causas da súa ausencia, sendo a súa nai, pai ou titor as persoas que teñen que facer constar a causa xustificada, de non ser así deberá presentarse a proba de recuperación ou a o exame final segundo o caso, xa que non terá dereito a repetición de dito exame.

- En caso de non ter aprobado a materia na avaliación de xuño, os alumnos terán un exame en **setembro** sobre o **contido completo do programa**.

3.2. MINIMOS ESIXIBLES PARA UNHA AVALIACIÓN POSITIVA

2º de Bacharelato.

Nas materias de 2º de Bacharelato (Historia de España, Xeografía e Historia da Arte), os contidos mínimos serán os fixados pola CIUG <http://ciug.cesga.es/index.html>.

A falta dunha información máis precisa de cales serán estes, estimamos oportuno establecer os que seguen nesta programación:

- Comentar o labor lexislador das Cortes de Cádiz, en relación co ideario do liberalismo.
- Describir as fases do reinado de Fernando VII, e explicar os principais feitos de cada unha.
- Explicar o proceso de independencia das colonias americanas, diferenciando as súas causas e as súas fases, así como as repercusións económicas para España.
- Analizar a transición definitiva do Antigo Réxime ao réxime liberal burgués durante o reinado de Isabel II, explicar o protagonismo dos militares e especificando os cambios políticos, económicos e sociais.
- Explicar o proceso constitucional durante o reinado de Isabel II, en relación coas correntes ideolóxicas dentro do liberalismo e a súa loita polo poder.
- Explicar o Sexenio Democrático como período de procura de alternativas democráticas á monarquía isabelina
- Explicar o sistema político da Restauración, distinguindo a súa teoría e o seu funcionamento real e analizar os movementos políticos e sociais excluídos do sistema.
- Describir as condicións de vida das clases traballadoras e os inicios do movemento obreiro en España, en relación co desenvolvemento do movemento obreiro internacional. Explicar a evolución demográfica de España ao longo do século XIX.
- Relacionar o rexeneracionismo xurdido da crise do 98 co revisionismo político dos primeiros gobernos, e especificar as súas actuacións máis importantes.
- Relacionar o rexeneracionismo xurdido da crise do 98 co revisionismo político dos primeiros gobernos.
- Analizar as causas da quebra do sistema político da Restauración e identificar os factores internos e os externos.
- Explicar a ditadura de Primo de Rivera e describir as súas características, etapas e actuacións
- Explicar a evolución económica e demográfica no primeiro terzo do século XX, en relación coa situación herdada do século XIX.
- Explicar a II República como solución democrática ao afundimento do sistema político da Restauración, enmarcándoa no contexto internacional de crise económica e conflictividade social.
- Diferenciar as etapas da República ata o comezo da Guerra Civil, especificando os feitos e as actuacións principais en cada unha.

- Analizar a Guerra Civil, identificando as súas causas e as consecuencias, a intervención internacional e o curso dos acontecementos nas dúas zonas.
- Analizar as características do franquismo e a súa evolución no tempo e especificar as transformacións políticas, económicas e sociais que se produciron, en relación coa cambiante situación internacional.
- Describir as dificultades da transición á democracia desde o franquismo nun contexto de crise económica, e explicar as medidas que permitiron a celebración das primeiras eleccións democráticas.
- Caracterizar o novo modelo de Estado democrático establecido na Constitución de 1978, especificando as actuacións previas encamiñadas a alcanzar o máis amplo acordo social e político.
- Analizar a evolución económica, social e política de España desde o primeiro Goberno constitucional de 1979 ata a aguda crise económica iniciada en 2008, sinalando as ameazas máis salientables ás que se enfronta e os efectos da plena integración en Europa.
- Resumir o papel de España no mundo actual, especificando a súa posición na Unión Europea e as súas relacións con outros ámbitos xeopolíticos.
- Seleccionar e analizar información de todo tipo de contidos sobre a historia de España, utilizando fontes en que estean dispoñibles, en internet, nos medios de comunicación social ou na bibliografía.
- Facer un *comentario de texto* ou unha *composición histórica* sobre calquera tema de historia de España.
- Desenvolver actitudes de tolerancia, relativismo crítico e respecto á realidade plural e multiforme que caracteriza ás sociedades actuais.